

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Præsupposita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

pernaturalis. Resp. secundò disting. antec. nisi sint per essentiam elevatio naturæ inferioris ad participationem superioris concedo: si sint, ut gratia, lumen gloriæ &c. nego: tunc enim magis

habent proportionem ad id, cuius sunt participatio, quàm ad id, à quo participantur, nec exigunt subjectum connaturale, sed obedientiale.

DISPUTATIO VII.

DE

Specie concurrente ad visionem.

EX communi Philosophorum præter potentiam intellectivam plura alia principia ad eadem intellectionis solent concurrere, quorum aliqua tenent se ex parte potentia, tanquam confortationes ipsius, veluti habitus intellectuales, aliqua verò ex parte obiecti, veluti species impressa & expressa, per quas obiectum in esse intelligibili cum potentia coniungitur: siquidem ex veteri eorundem Philosophorum placito, requiritur unio obiecti cum intellectu, ut ex utroque gignatur notitia. Igitur prædictam doctrinam ad visionem beatificam applicando, quæritur, utrum similia principia, vel ex parte DEI cogniti, ut species impressa & expressa, vel ex parte potentia, ut lumen gloriæ, de facto dentur, aut dari possint, vel debeant: ideoque à specie impressa incipiendo sit.

ARTICULUS I.

An detur in visione, vel dari possit species impressa quidditative representans Divinam essentiam?

S U M M A R I A.

1. Triplex similitudo intelligibilis obiecti.
2. Species impressa quidditative in esse representativa continet naturam obiecti.
3. Hac tenet se ex parte obiecti.
4. Essentia divina non potest clare videri per similitudinem obiectivam.
5. Auctoritas D. Th. contra speciem impressam.
6. Debet esse infinita & actus purus.
7. Eiusmodi species non esset limitata ex parte potentia.
8. DEVS per essentiam intelligibilis non potest fieri talis per speciem creatam.
9. Est intelligibilis per essentiam etiam in ordine ad intellectum creatum.
10. Species impressa foret essentialiter superflua.
11. Disparitas inter omnipotentiam & intelligibilitatem.
12. Disparitas de cognitione Angelica.
13. Lumen gloriæ apud S. D. est tantum similitudo participativa divina essentie.
14. Non est necesse omnia comprincipia causæ assimilata esse formaliter assimilativa.
15. Actus primus intelligendi requirit etiam principium ex parte obiecti.
16. Disparitas de voluntate, quæ non est representativa, ut intellectus.
17. Disparitas de gratia sanctificante.
18. Disparitas de accidente, quod representativè potest esse substantia.
19. Disparitas de specie abstractiva.
20. Non posset DEVS temperare concursum in productione speciei, quin produceret infinitam.

R. P. Alex. Theol. Schol. Tom. I.

21. Visio creata subjective, est tamen infinita obiectivè.
22. Visio creata habet principia sui ordinis subjective, non obiectivè.

§. I.

Præsupposita.

SUPpono primò. Intelligibilem similitudinem obiecti, quæ ad rerum cognitionem servire possit, esse triplicem: juxta doctrinam S. D. quodlibet 7. a. 1. Prima est similitudo obiectiva, quam ibid. S. D. appellat *med. um in quo*, & est similitudo, quæ prius in se cognita ducit in cognitionem eius, cuius est similitudo, sicut imago Cæsaris prius in se cognoscitur, & ut sic cognita ducit in cognitionem Cæsaris: ideoque dicitur medium cognitum, & semper parit mediatam rei cognitionem. Secundò est similitudo formalis quæ, seu *medium quo & incognitum*, estque similitudo, quæ sine prævia sui cognitione obiectum immediatè representat, ut species lapidis representat lapidem. Hæc species intelligibilis dividitur in *impressam & expressam*. Impressa ex Philosopho in 3. de an. te. 33. est *quædam qualitas vicaria, quæ in movenda & determinanda potentia ad cognitionem obiecti, eidem obiecto substituitur*. Expressa est, *quam intellectus producendo sibi metipsum obiectum representat, & sistit in esse cognito*, quod etiam *verbum mentis* dicitur. De hac posterius art. 3. de priori specie impressa hoc loco est sermo. Tertia est *similitudo participativa*, hoc est participatio divinæ intellectualitatis, quo

K

sensu hęc a. 2. S. D. lumen glorie appellat similitudinem divinę essentię, quia per illum intellectus creatus participat divinum modum cognoscendi; quemadmodum gratia sanctificans dicitur similitudo divinę nature, quia per illam participamus prædicata formalia divinę nature. Vocatur etiam loco sup. cit. *medium sub quo* intellectus beatus DEUM videt, eò quòd per illum elevatur & proximè disponitur ad videndum DEUM.

2. Suppono secundò. Speciem impressam quidditative representantem aliquod objectum, in esse representativo & intelligibili continere ipsam naturam objecti, ac proinde in hoc esse intelligibili (quod esse representativum non est quid secundò intentionale & fictitium, sed vera realis & essentialis perfectio speciei impressę, sicut & esse representativum imaginis) esse ipsummet objectum: cum enim hęc speciei impressę, eusque officium sit, ut objectum, quod se ipso intra intellectum sisti, eique uniri nequit, tanquam vicaria ipsius intellectui uniat, ipsumque in se intelligibiliter transformet (ut enim inquit Philosophus 3. de an. te. 37. *anima intelligendo fit quodammodo omnia*) propterea debet eorum afferre omnia quidditative prædicata objecti, nec tantum ut volunt RR. esse virtualis, sed etiam formalis similitudo objecti, siquidem objectum non propter aliquam eminentialem & causalem continentiam, ut divina essentia creaturas, nec propter dependentiam ab objecto, ut effectus causam, sed propter formalem convenientiam tanquam imago adequata ipsius representat, quod nequaquam præstaret, nisi totam rei representatam quidditatem contineret, eaque de causa S. D. 7. metaph. le. 6. speciem impressam rei intellectę quidditatem appellat.

3. Et non dicitur se tenere ex parte potentia, sed ex parte objecti, quia partus notitia intellectua lis fit ex conjunctione potentia & objecti: unde duplex est concursus, nempe unus ex parte potentia & suis visceribus hanc notitiam generantis, alter ex parte objecti per intelligibilem sui unionem potentiam facundantis, & ad sui cognitionem determinantis, ac proinde aliqua sunt principia requisita ex parte potentia, uti sunt vitalitas, proportio, virtus intrinseca, quę species objecti non affect, sed supponit; sic enim oculus nocturnus non plus videbit ex majori claritate solis, quia defectus est ex parte potentia; non ex parte objecti: alia verò requisita sunt ex parte objecti, ut præcipuè est species impressa, quę potentiam jam debite dispositam intelligibiliter objecto conjungit.

4. Suppono tertio. tanquam certum, defecto divinam essentiam non tantum non videri per aliquam similitudinem objectivam, sed nec videri posse, ut in se est: nam talis cognitio est tantum mediata per speculum, & in ænigmatate: atqui secundum Apostolum visio beatifica non est per speculum, in ænigmatate, sed facie ad faciem.

Deinde non potest similitudo objectiva in alterius objecti claram cognitionem deducere, nisi illam in se contineat: sed implicat ut aliqua creatura divinam essentiam in se contineat: ergo etiam implicat, ut in aliqua creatura tanquam

medio cognito & similitudine objectiva divina essentia clare videatur.

Igitur questio est: an per speciem impressam creatam DEUS videatur defecto, uti censent Vasquez, Elparza, Rotmer, qui lumen glorie cum specie identificant; vel saltem absolute videri possit, uti volunt Suarez, & communior RR. vel an neque detur, nec dari possit creatura species impressa quidditative representans Divinam essentiam, prout docet D. Th. cum suis discipulis, quas sequuntur Franc. de Lugo. l. 1. de DEO. d. 20. c. 4. Amicus to. 1. d. 9. le. 4. alique.

§. II.

Implicantia speciei impressę probatur auctoritate & ratione D. Th.

CONCLUSIO. *Implicat contradictionem, si aut per creatam speciem impressam quidditative & intuitive videatur divina essentia.* Est expressa S. D. hęc. a. 2. ubi verbis apertissimis distinguens inter similitudinem ex parte visive potentia, & aliam ex parte objecti, quę nempe objectum potentia uniat, & illud ut in se est, representet, dicendum, inquit, quòd ad videndum DEI essentiam requiritur aliqua similitudo ex parte visive potentia, scilicet lumen divinę glorie conformantis intellectum ad videndum DEUM, de quo dicitur in ps. In lumine tuo videbimus lumen. Non autem per aliquam creatam similitudinem DEI essentia videri potest, quę ipsam divinam essentiam representat, ut in se est. Et superius. *Re unitor ergo ad videndum DEUM aliqua DEI similitudo ex parte visive potentia, quę scilicet intellectus fit efficax ad videndum DEUM. Sed ex parte visive rei, quę necesse est aliquo modo uniri videnti, per nullam similitudinem creatam DEI essentia videri potest.* Et probat quia sicut dicit Dionys. 1. c. de div. nom. per similitudines inferioris ordinis rerum, nullo modo superiora possunt cognosci: sicut per speciem corporis non potest cognosci essentia rei incorporea. Multo igitur minus per speciem creatam quamcumque potest essentia DEI videri. Et post plura concludit. *Unde dicere DEUM per similitudinem videri, est dicere divinam essentiam non videri.* Ad 3. quoque dicit, alia objecta per sui similitudines intellectui uniri, essentiam DEI verò per se ipsam, eò quòd divina essentia sit suum esse. *Sicut alia, inquit, forma intelligibiles, quę non sunt suum esse, uniantur intellectui secundum aliquod esse, quo informant ipsum intellectum, & faciunt ipsum in actu: ita divina essentia unitor intellectui creato, ut intellectum in actu per se ipsam faciens intellectum in actu.* quę verba illos RR. aperte falsitatis convincunt, qui dicunt S. Doctorem solam similitudinem objectivam negasse. Rursus in 3. p. q. 9. a. 3. ad 3. dicit, *cognitio beata non fit per speciem, quę sit similitudo &c.* subjungit: *sed talis cognitio est ipsius divinę essentia immediate per hoc, quòd ipsa divina essentia unitor menti beate, sicut intelligibile intelligenti.*

Ratio